

	<p>Tárgyak: Minaret felújítása</p> <p>Intézmény: Magyar Földrajzi Múzeum Érd, Budai út 4, 2030 2030 Érd 06 (23) 363-036 info@foldrajzimuzeum.hu</p> <p>Gyűjtemények: Helytörténeti fotótár</p> <p>Leltári szám: MFM_HGY_TF_2017.14.2.</p>
--	---

Leírás

Érd legjelentősebb építészeti emléke a minaret, Érd Ófalu főutcájának térré kiszélesedő részén áll. A minaret definíciója: mohamedán templom karcsú tornya, körerkélyéről szólítja imára a hívőket a müezzin, egy éneklő muszlim személy. Elpusztult csúcsát és erkélyét helyreállították.

A minaret a török időkben, a 17. században épült mecsethez tartozó imatorony. A mecset a 19. században elpusztult. Három hazai minaret ismeretes: Egerben, Pécsen és Érden, az esztergomi és a szigetvári csonkán maradt fenn.

Az ásatások 1962-1965 között tartottak Fehér Géza régész vezetésével. Feltárták a 9,8×9,8 méteres mecset alapfalait. A minaretet 1970-1972-ben állították helyre Ferenczy Károly műemléki mérnök tervei alapján. Vasbetonból ekkor restaurálták a körerkély elpusztult mellvédjét, a kast és a toronysüveget, valamint megépítették a bejárathoz vezető konzolos lépcsőt és a torony mellett egy mihráb imitációt. 1999-ben a homlokzatot konzerválták. 2000-ben az imatornyot teljesen felújították. Ekkor fedezték fel a körerkély alatti angyalmotívumot.

Méretei, szerkezeti megoldásai és díszítései a legszerényebbek a magyarországi minaretek között. Alacsonyabb és zömökebb az egri Kethuda dzsámi 40 méter magas minaretjénél, Jakováli Hasszán pasa pécsi dzsámijának minaretjével pedig azonos magasságú. Az érdi imatorony a sóskúti kőfejtőből származó mészkőből faragott építőkövekből épült. Kocka alakú zsámolyon, törökül kalde nevű részen áll. Lábazata (kürszü) és oszloptörzse (gövde) 12 szög alaprajzú a szokásos 14 szög helyett, mely a körhöz jobban simul. A lábazat és a torony közötti átmenetet képező 1,1 méter magas, trapéz alakú nyaktag (pabudzs) hajlásszöge 60 fokos. A legkevésbé meredek és a legrövidebb nyaktag, mivel a már említett magyar minaretek 2,5 méter magas nyaktaggal rendelkeznek, hajlásszögük pedig 75-80 fokos. Az oszloptörzs magassága mindössze 8 méter, míg a másik két esetben 16,5, illetve 11,5 méter. Az említett minaretek palástját, oszlopsíkjait függőleges vájatokkal, kannelúrákkal tagolták. A 20 cm falvastagságú érdi torony falai vájatosak. Az oszloptörzs élsarkainak

ívesen hegyes kiképzése és a világítórészek az egyedüli szabálytalanságok. A körerkély (serefe) 15 méter magasan húzódik. Négytagú konzolos főpárkány vakívekből álló motívumsora fut körbe. Ezen övgyűrű alatt pedig fordított szív alakú vakívekből álló arabeszk sor látható. Az erkély is 12 szögű, mint a lábázat, nyaktag és oszloptörzs. Átmérője egyezik a lábázat átmérőjével. A körerkélyen álló kas (petek) valójában a torony befejezése, rajta ajtónyílással, azon át lehet a körerkélyre lépni. Tetejét kúp alakú, hegyes tetősüveg (tadz) zárja. Egy félhold alakú bádoggal tetődísz volt rajta, de egy villámcsapástól ez megsemmisült. 1970-1971-ben a vasbeton részeket az Országos Műemléki Felügyelőség (OMF) munkatársai kiegészítették. Ezáltal a torony 15 méteres magassága 22 méterre nőtt. A minaret szegmensíves bejáratát a lábázat keleti oldalán 2 méter magasságban vágják. Eredetileg a mecset karzatáról nyílt, faajtóval lezártan. Utólag ide létesítettek vasbeton előlépcsőt. A torony belsejében ötvenhárom darab, ék alakú, csorbult mészkő fokokból szerkesztett csigalépcső vezet a körerkélyre. A húzott fokokat habarcsba rakták és vaskapcsokkal fogták össze.

Alapadatok

Anyag/ Technika:

Papír/színes pozitív nagyítás

Méret:

90 x 125 mm

Események

Felvétel készítése	mikor	1999
	ki	Tarnay Tünde
	hol	Ófalu (Érd)

Kulcsszavak

- Minaret
- felújítás
- állványzat